

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN SOPIMUSSARJA

ULKOVALTAIN KANSSA TEHDYT SOPIMUKSET

2001

Julkaistu Helsingissä 7 päivänä helmikuuta 2001

N:o 7—9

SISÄLLYS

N:o		Sivu
7	Laki Etelä-Afrikan tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja vastavuoroista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä	65
8	Tasavallan presidentin asetus Etelä-Afrikan tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja vastavuoroista suojaamista koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta	66
9	Ulkoasiainministeriön ilmoitus Kroatian kanssa tehdyn viisumivapaussopimuksen soveltamisen keskeyttämisen peruuttamisesta	76

N:o 7

(Suomen säädöskokoelman n:o 88/2001)

Laki

Etelä-Afrikan tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja vastavuoroista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Annettu Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 1999

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 1998 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Etelä-Afrikan tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja vastavuoroista suojaamista koskevan sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §
Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 1999

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

HE 1/1999
UaVM 3/1999
EV 2/1999

N:o 8

(Suomen säädöskokoelman n:o 89/2001)

Tasavallan presidentin asetus**Etelä-Afrikan tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja vastavuoroista suojaamista koskevan sopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta**

Annettu Helsingissä 2 päivänä helmikuuta 2001

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ulkomaankauppaministerin esittelystä, säädetään:

1 §

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 1998 Suomen tasavallan hallituksen ja Etelä-Afrikan tasavallan hallituksen välillä tehty, eduskunnan 8 päivänä kesäkuuta 1999 hyväksymä ja tasavallan presidentin 24 päivänä kesäkuuta 1999 hyväksymä sijoitusten edistämistä ja vastavuoroista suojaamista koskeva sopimus, jonka hyväksymistä koskevat nootit on vaihdettu 3 päivänä syyskuuta 1999, on Suomen osalta kansainvälisesti voimassa 3 päivästä lokakuuta 1999 niin kuin siitä on sovittu.

sijoitusten edistämistä ja vastavuoroista suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 24 päivänä kesäkuuta 1999 annettu laki (88/2001) tulee voimaan 7 päivänä helmikuuta 2001.

3 §

Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 7 päivänä helmikuuta 2001.

2 §

Etelä-Afrikan tasavallan kanssa tehdyn

Helsingissä 2 päivänä helmikuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ulkomaankauppaministeri *Kimmo Sasi*

(Suomennos)

SOPIMUS

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA ETELÄ-AFRIKAN TASAVALLAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ SIOJITUSTEN EDISTÄMISESTÄ JA VASTAVUOROISESTA SUOJAAMISESTA

Suomen tasavallan hallitus ja Etelä-Afrikan tasavallan hallitus, jäljempänä ”sopimuspuolet”, jotka

haluavat luoda suotuisat edellytykset sopimuspuolen sijoittajien lisääntyville sijoituksille toisen sopimuspuolen alueella ja

tunnustavat, että tällaisten sijoitusten tukeminen ja vastavuoroinen suojele sopimuksen pohjalta johtaa liiketoiminnallisen aloitteellisuuden piristymiseen ja molempien valtioiden taloudellisen hyvinvoinnin lisääntymiseen,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa, ellei asiayhteydestä muuta ilmene:

(1) ”Sijoitus” tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittaja on perustanut tai hankkinut toisen sopimuspuolen alueella (jäljempänä ”isäntäsopimuspuoli”) toisen sopimuspuolen lakien mukaisesti, ja siihen kuuluu erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

(a) irtain ja kiinteä omaisuus samoin kuin jälleensijoitetut tuotot ja omistusoikeudet kuten kiinnitykset, pantti- ja pidätysoikeudet tai vuokrattu omaisuus;

AGREEMENT

BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SOUTH AFRICA ON THE PROMOTION AND RECIPROCAL PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of South Africa, hereinafter referred to as the ”Contracting Parties”;

Desiring to create favourable conditions for increased investment by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

Recognising that the encouragement and reciprocal protection of such investments on the basis of an Agreement will be conducive to the stimulation of business initiatives and to increasing the economic prosperity of both States;

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

In this Agreement, unless the context otherwise indicates:

(1) ”Investment” means every kind of asset, established or acquired by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party (hereinafter referred to as the ”host Party”), in accordance with the laws of the other Contracting Party, and in particular, though not exclusively, includes —

(a) movable and immovable property, as well as reinvested returns, and property rights such as mortgages, liens, pledges or leases;

(b) yrityksen osakkeet ja joukkovelkakirjat sekä muut osuudet yrityksestä;

(c) vaateet rahaan ja suorituksiin, joilla on taloudellista arvoa;

(d) oikeudet henkiseen omaisuuteen kuten patentteihin, tekijänoikeuksiin, toimilupiin, teollisiin mallioikeuksiin, teknisiin valmistusmenetelmiin, tietotaitoon ja goodwill-arvoon;

(e) oikeudet tai luvat, jotka on myönnetty lain tai sopimuksen nojalla, mukaan lukien toimiluvat etsiä, viljellä, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

(2) ”Tuotto” tarkoittaa sijoituksen tuottamia rahamääriä ja sisältää erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan, voiton, koron, pääomatuet, osingot, rojalit ja palkkiot.

(3) ”Sijoittaja” tarkoittaa —

(a) luonnollista henkilöä, jonka asema sopimuspuolen kansalaisena perustuu tämän sopimuspuolen lakeihin tai

(b) oikeushenkilöä, yhtiötä, yritystä tai yhdistystä, joka on rekisteröity tai perustettu tämän sopimuspuolen lakien mukaisesti.

(4) ”Alue” tarkoittaa kaikkia maa- ja vesialueita, mukaan lukien merivyöhykkeet, joilla sopimuspuolella on kansainvälisen oikeuden mukaisesti täysivaltaiset oikeudet tai lainkäyttövalta.

(5) Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksena.

(b) shares and debentures of a company and any other form of participation in a company;

(c) claims to money, or to any performance having economic value;

(d) intellectual property rights, such as patents, copyrights, franchises, industrial designs, technical processes, know-how and goodwill;

(e) rights or permits conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.

(2) ”Returns” means the amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profit, interest, capital gains, dividends, royalties and fees.

(3) ”Investor” means —

(a) any natural person deriving its status as a national of a Contracting Party from the laws of that Contracting Party, or

(b) any legal person, corporation, firm or association incorporated or constituted under the laws of that Contracting Party.

(4) ”Territory” means all the land and sea area, including the maritime zones over which the Contracting Party concerned exercises, in accordance with international law, sovereign rights or jurisdiction.

(5) Any alteration in the form in which assets are invested or reinvested does not affect their character as an investment.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

(1) Kumpikin sopimuspuoli rohkaisee alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia ja luo suotuisat olosuhteet sellaisille sijoituksille.

(2) Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille myönnetään aina oikeudenmukainen ja tasa-puolinen kohtelu ja niille annetaan isäntäsopimuspuolen alueella täysi suoja ja turvallisuus. Isäntäsopimuspuoli ei saa millään kohtuuttomilla tai syrjivillä toimenpiteillä alueellaan haitata toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä tai myyntiä.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

(1) Each Contracting Party shall in its territory encourage investments by investors of the other Contracting Party and create favourable conditions for such investments.

(2) Investments by investors of one Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the host Party. The host Party shall in no way in its territory, by unreasonable or discriminatory measures, impair the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments by investors of the other Contracting Party.

3 artikla

Sijoitusten kohtelu

(1) Isäntäsopimuspuoli soveltaa alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin kohtelua, joka ei ole epäedullisempi kuin kohtelu, jonka se myöntää omien sijoittajiensa sijoituksille tai jonkin kolmannen valtion sijoittajien sijoituksille.

(2) Isäntäsopimuspuoli soveltaa alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin niiden sijoitusten hoidon, käytön, hyödyntämisen tai myynnin osalta kohtelua, joka ei ole epäedullisempi kuin kohtelu, jonka se myöntää omille sijoittajilleen tai jonkin kolmannen valtion sijoittajille.

4 artikla

Menetysten korvaaminen

(1) Isäntäsopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajalle, jonka sijoitukset kärsivät menetyksiä isäntäsopimuspuolen alueella vallitsevan sodan tai muun aseellisen selkkauksen, vallankumouksen, kansallisen hätätilan, kansannousun, kapinan tai mellakan vuoksi, ennalleen palauttamisen, vahingonkorvauksen, hyvityksen tai muun järjestelyn osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin minkä isäntäsopimuspuoli myöntää omille sijoittajilleen tai kolmannen valtion sijoittajille.

(2) Tämän artiklan 1 kappaleen estämättä toisen sopimuspuolen sijoittaja, jonka sijoituksille aiheutuu isäntäsopimuspuolen alueella mainitussa kohdassa tarkoitettussa tilanteessa menetyksiä, jotka ovat seurausta isäntäsopimuspuolen joukkojen tai viranomaisten suorittamasta pakkoluovutuksesta tai niiden aiheuttamasta tuhosta eikä menetys johtunut taistelutilanteesta eikä liioin ollut tilanteen kannalta välttämätöntä, saa isäntäsopimuspuolelta nopean, riittävän ja tosiasiallisen korvauksen.

5 artikla

Pakkolunastus

(1) Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia isäntäsopimuspuolen alueella ei saa kansal-

Article 3

Treatment of Investments

(1) The host Party shall in its territory subject investments by investors of the other Contracting Party to treatment no less favourable than that which it accords to investments of its own investors or to investments of investors of any third State.

(2) The host Party shall in its territory subject investors of the other Contracting Party, as regards the management, use, enjoyment or disposal of their investments, to treatment no less favourable than that which it accords to its own investors or to investors of any third State.

Article 4

Compensation for Losses

(1) An investor of one Contracting Party whose investments suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the host Party, shall be accorded by the host Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the host Party accords to its own investors or to investors of any third State.

(2) Without prejudice to paragraph (1) of this Article, an investor of one Contracting Party whose investments, in any situations referred to in that paragraph, suffer losses in the territory of the host Party resulting from requisitioning or destruction by the forces or authorities of the host Party, and the loss was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation, shall be accorded by the host Party prompt, adequate and effective compensation.

Article 5

Expropriation

(1) Investments by investors of one Contracting Party in the territory of the host Party

listaa tai pakkolunastaa eikä niihin saa soveltaa toimenpiteitä, joilla on sama vaikutus (jäljempänä ”pakkolunastus”), jollei toimenpiteisiin ryhdytä yleisen edun vuoksi syrjimättömyyden pohjalta. Toimenpiteet tulee suorittaa asianmukaisen oikeudellisen menettelyn mukaisesti ja niihin tulee liittää nopea, riittävä ja tosiasiallinen korvaus.

(2) Korvauksen tulee vastata pakkolunastetun sijoituksen sellaista asianmukaista markkina-arvoa, joka sillä oli välittömästi ennen kuin pakkolunastus tai uhkaamassa oleva pakkolunastus tuli yleiseen tietoon siten, että se vaikuttaa sijoituksen arvoon.

(3) Asianmukainen markkina-arvo lasetaan vapaasti vaihdettavassa valuutassa tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuna ajankohdana kyseisen valuutan osalta vallitsevan markkinakurssin perusteella. Korvaukseen tulee sisältyä myös Lontoon pankkienvälisen tarjouskoron (Libor) mukaan laskettava korko pakkolunastuspäivästä varsinaiseen maksupäivään.

shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having the same effect (hereinafter referred to as ”expropriation”) except in the public interest on a non-discriminatory basis. The measures shall be carried out under due process of law and shall be accompanied by prompt, adequate and effective compensation.

(2) Such compensation shall amount to the fair market value of the investment expropriated at the time immediately before the expropriation or impending expropriation became public knowledge in such a way as to affect the value of the investment.

(3) The fair market value shall be calculated in a freely convertible currency on the basis of the prevailing market rate of exchange for that currency at the moment referred to in paragraph (2) of this Article. Compensation shall also include interest at London Interbank Offered Rate (Libor) from the date of expropriation until the date of payment.

6 artikla

Maksujen vapaa siirto

(1) Isäntäsopimuspuoli sallii toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin liittyvien kaikkien maksujen vapaan siirron alueelleen ja alueeltaan, mukaan lukien erityisesti:

(a) sijoitusten perustaminen, ylläpitäminen tai laajentaminen;

(b) sopimukseen perustuvat maksut, lainojen takaisinmaksu, rojaltit ja muut lisensseistä, toimiluvista, perustamisluvista ja muista samankaltaisista oikeuksista johtuvat maksut samoin kuin ulkomailla asuvien henkilökunnan jäsenten nettoansiot;

(c) tuotot sijoituksista;

(d) sijoituksen myymisestä tai lopettamisesta syntyneet tuotot;

(e) riitojen ratkaisemisesta johtuvat maksut; ja

(f) 4 ja 5 artiklan mukaisesti maksetut korvaukset.

(2) Siirrot suoritetaan viipymättä ja vaihdettavassa valuutassa. Siirrot suoritetaan vaihtopäivänä siirrettävän valuutan osalta

Article 6

Free Transfer

(1) The host Party shall allow investors of the other Contracting Party the free transfer of all payments into and out of its territory relating to an investment, including particularly —

(a) establishing, maintaining or expanding investments;

(b) payments under contract, repayment of loans, royalties and other payments resulting from licences, franchises, concession and other similar rights, as well as net earnings of expatriate personnel;

(c) returns from investments;

(d) proceeds from the sale or liquidation of an investment;

(e) payments arising out of the settlement of disputes; and

(f) compensation paid pursuant to Articles 4 and 5.

(2) Transfers shall be effected without delay and in a convertible currency. Transfers shall be made at the spot market rate of

käteiskaupassa voimassa olevaan vaihtokurssiin.

7 artikla

Poikkeukset

Tämän sopimuksen määräysten koskien kohtelun myöntämistä, joka ei ole epäedullisempi kuin joko sopimuspuolen tai kolmannen valtion sijoittajille myönnettävä kohtelu, ei tule katsoa velvoittavan isäntäosapuolta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin etua kohtelusta, suosituimmuudesta tai etuoikeudesta, joka johtuu:

(a) alueellisesta taloudellisesta järjestöstä tai tulliliitosta, jonka osapuoli isäntäsopimuspuoli on tai jonka osapuoli siitä voi tulla;

(b) kokonaan tai osittain verotukseen liittyvästä kansainvälisestä sopimuksesta tai järjestelyistä, tai kokonaan tai osittain verotukseen liittyvästä kansallisesta lainsäädännöstä; tai

(c) sopimuksesta tai järjestelystä, joka liittyy sellaisille kehitysrahoituslaitoksille myönnettyihin erityisetuihin, joissa on osallisina ulkomaalaisia ja jotka on perustettu yksinomaan siinä tarkoituksessa, että kehitysapua annetaan pääasiallisesti muuta kuin kaupallista toimintaa harjoittamalla.

8 artikla

Sijoittajan ja isäntäsopimuspuolen väliset riidat

(1) Sopimuspuolen sijoittajan ja isäntäsopimuspuolen väliset riidat, jotka koskevat ensinmainitun sopimuspuolen sijoittajan tekemää sijoitusta isäntäsopimuspuolen alueella, tulisi ratkaista sovinnollisesti.

(2) Mikäli tällaista riitaa ei voida ratkaista kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin jompikumpi riidan osapuoli on pyytänyt sovinnollista ratkaisua, sijoittaja voi saattaa ratkaistavaksi tapauksen joko

(a) sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliselle ratkaisukeskukseen (ICSID), joka perustettiin Washingtonissa 18. päivänä maaliskuuta 1965 allekirjoitettavaksi avatun valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien

exchange applicable on the date of transfer.

Article 7

Exceptions

The provisions of this Agreement, relative to the granting of treatment no less favourable than that accorded to investors of either Contracting Party or of any third State, shall not be construed so as to oblige the host Party to extend to investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from —

(a) any regional economic organisation or customs union of which the host Party is or may become a party;

(b) any international agreement or arrangements relating wholly or mainly to taxation or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation; or

(c) any agreement or arrangement relating to special advantages accorded to development finance institutions with foreign participation and established for the exclusive purposes of development assistance through mainly nonprofit activities.

Article 8

Disputes between an Investor and the host Party

(1) Disputes between an investor of one Contracting Party and the host Party relating to an investment by an investor of the former Contracting Party in the territory of the host Party should be settled amicably.

(2) If such a dispute cannot thus be settled within a period of six months from the date at which either party to the dispute requested amicable settlement, the investor may submit the case either to -

(a) the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), established pursuant to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965; or

ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen nojalla; tai

(b) tilapäiseen välimiesoikeuteen, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

(3) Koska Etelä-Afrikan tasavalta ei ole tällä hetkellä 2 kappaleen a kohdassa tarkoitettuna yleissopimuksen osapuoli, riidan voi ratkaista ICSID:n sihteeristö sovittelu-, välimies- ja tiedonhankintamenettelyjen hallinnon ylimääräisten järjestelyjen sääntöjen mukaisen välimiesmenettelyn nojalla.

(4) Päätös on lopullinen ja riidan osapuolten osalta sitova ja se pannaan täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

(b) to an ad hoc arbitration tribunal, which unless otherwise agreed upon by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

(3) For the time being whilst the Republic of South Africa is not a party to the Convention referred to in sub-paragraph (a) of paragraph (2), the dispute may be settled under the rules governing the Additional Facility for the Administration of Proceedings by the Secretariat of ICSID.

(4) The award shall be final and binding for the parties to the dispute, and shall be executed according to national law.

9 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

(1) Sopimuspuolten väliset tämän sopimuksen soveltamista tai tulkintaa koskevat riidat ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan neuvottelemalla.

(2) Jos tällaista riitaa ei saada ratkaistuksi kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin jompikumpi sopimuspuoli on esittänyt neuvottelupyynnön, jompikumpi sopimuspuoli voi kirjallisella ilmoituksella toiselle sopimuspuolelle saattaa asian tämän artiklan mukaisen välimiesmenettelyyn.

(3) Välimiesoikeus muodostetaan jokaista tapausta varten erikseen. Kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä sopivat kolmannen valtion kansalaisesta, jonka sopimuspuolet nimittävät välimiesoikeuden puheenjohtajaksi. Jäsenet nimitetään kahden kuukauden kuluessa ja puheenjohtaja nimitetään neljän kuukauden kuluessa tämän artiklan 2 kappaleen mukaisen kirjallisen ilmoituksen vastaanottamispäivämäärästä lukien.

(4) Mikäli tämän artiklan 3 kappaleessa tarkoitettuja määräaikoja ei ole noudatettu, jompikumpi sopimusvaltio voi muun järjestelyn puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa suorittamaan tar-

Article 9

Disputes between Contracting Parties

(1) Disputes between the Contracting Parties concerning the application or interpretation of this Agreement shall, if possible, be settled through negotiations.

(2) If such a dispute cannot thus be settled within six months from the date at which either Contracting Party requested negotiations, either Contracting Party may by written notice to the other Contracting Party submit the matter to arbitration under this Article.

(3) The arbitration tribunal shall be constituted for each individual case. Each Contracting Party shall appoint one member. These two members shall then agree upon a national of a third State, to be appointed by the Contracting Parties as their Chairman. The members shall be appointed within two months and the Chairman within four months from the date of the receipt of the written notice under paragraph (2) of this Article.

(4) If the time limits referred to in paragraph (3) of this Article have not been complied with, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of

vittavat nimitykset. Mikäli puheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai muutoin estynyt hoitamasta tehtävää, nimitykset suorittaa tämän virkaiältään vanhin sijainen.

(5) Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänen enemmistöllä ja päättää omista menettelytavoistaan. Välimiesoikeus tekee riitaa koskevan päätöksen tämän sopimuksen ja kansainvälisen oikeuden sovellettavien sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti. Välimiesoikeuden päätös on lopullinen ja sopimuspuolia sitova.

(6) Sopimuspuolet vastaavat välimiesoikeuden kuluista yhtä suurin osuuksin mukaan lukien sen jäsenen palkkiot. Välimiesoikeus saattaa kuitenkin oman harkintansa mukaan määrätä, että toinen sopimuspuolista vastaa suuremmasta osasta kustannuksia.

10 artikla

Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi osoitettu taho suorittaa maksun omalle sijoittajalleen takauksen perusteella, jonka se on myöntänyt toisen sopimuspuolen alueella olevan sijoituksen osalta riskien varalta, isäntä-sopimuspuoli tunnustaa kaikkien sellaisesta sijoituksesta johtuvien oikeuksien ja vaatimusten siirtymisen joko lain tai laillisen siirron nojalla edelliselle sopimuspuolelle ja tunnustaa, että edellinen sopimuspuoli tai sen edustajaksi osoitettu taho on oikeutettu käyttämään näitä oikeuksia ja toteuttamaan näitä vaatimuksia sijaantulon nojalla samassa laajuudessa kuin alkuperäinen sijoittaja.

11 artikla

Sopimuksen soveltamisala

(1) Jos jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön määräykset tai tämän sopimuksen lisäksi olemassaolevat tai myöhemmin vahvistettavat, sopimuspuolten väliset kansainväliseen oikeuteen perustuvat velvoitteet sisältävät määräyksen, joka oikeuttaa myöntämään toisen sopimuspuolen sijoittaji-

Justice to make the necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or if the President is otherwise prevented from discharging this task, the appointments shall be made by the most senior deputy of the President.

(5) The arbitration tribunal shall take its decisions by a majority of votes and determine its own procedures. The tribunal shall decide the dispute in accordance with this Agreement and applicable rules and principles of international law. The arbitral award shall be final and binding upon the Contracting Parties.

(6) The expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne in equal shares by the Contracting Parties. The tribunal may, however, at its discretion direct that a higher proportion of the costs shall be borne by one of the Contracting Parties.

Article 10

Subrogation

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment to its own investor under a guarantee against noncommercial risks it has accorded in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the host Party shall recognise the assignment, whether under the law or pursuant to a legal transaction to the former Contracting Party of all the rights and claims resulting from such an investment, and shall recognise that the former Contracting Party or its designated agency is entitled to exercise such rights and enforce such claims by virtue of subrogation, to the same extent as the original investor.

Article 11

Scope of the Agreement

(1) If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain a regulation, whether general or specific, entitling investments by investors of the other

en sijoituksille kohtelun, joka on edullisempi kuin mistä tässä sopimuksessa määrätään, kyseinen määräys on voimassa tämän sopimuksen sijasta niiltä osin kuin se on edullisempi.

(2) Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin sijoituksiin riippumatta siitä, onko ne tehty ennen sopimuksen voimaantuloa tai sen jälkeen, mutta sopimusta ei sovelleta sijoitusta koskevaan riitaan, joka alkoi, tai sellaiseen sijoitusta koskevaan vaatimukseen, joka ratkaistiin ennen sopimuksen voimaantuloa.

12 artikla

Loppumääräykset

(1) Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä lukien, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että niiden perustuslailliset edellytykset sopimuksen voimaantulolle on täytetty.

(2) Tämä sopimus on voimassa kaksikymmentä vuotta. Sen jälkeen se on voimassa kaksitoista kuukautta siitä päivästä lukien, jolloin jompikumpi sopimuspuoli on kirjallisesti ilmoittanut toiselle sopimuspuolelle päätöksestään irtisanoa tämä sopimus.

(3) Sellaisten sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen tämän sopimuksen irtisanomismoitituksen voimaantuloa, 1—11 artiklan määräykset pysyvät voimassa edelleen kahdenkymmenen vuoden ajan tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitettua ilmoituksen päivämäärästä.

Tehty Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 1998 kahtena englanninkielisenä alkuperäiskappaleena.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

Jouko Skinnari

Etelä-Afrikan tasavallan
hallituksen puolesta

Phumzile Mlambo-Ngcuka

Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such regulation shall to the extent that it is more favourable, prevail over the present Agreement.

(2) This Agreement shall apply to all investments, whether made before or after its entry into force, but shall not apply to any dispute concerning an investment which arose, or any such claim concerning an investment which was settled, before its entry into force.

Article 12

Final Clauses

(1) This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the day on which the Contracting Parties have notified each other that their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

(2) This Agreement shall remain in force for a period of twenty years. Thereafter it shall remain in force for twelve months from the date on which either Contracting Party has in writing notified the other Contracting Party of its decision to terminate this Agreement.

(3) In respect of investments made prior to the date when the notice of termination of this Agreement becomes effective, the provisions of Articles 1 to 11 remain in force for a further period of twenty years from the date of notification referred to in paragraph (2) of this Article.

Done at Helsinki on 14 September 1998 in two originals in the English language.

For the Government of
the Republic of Finland

Jouko Skinnari

For the Government of
the Republic of South Africa

Phumzile Mlambo-Ngcuka

(Suomennos)

**SUOMEN TASAVALLAN
HALLITUKSEN JA ETELÄ-AFRIKAN
TASAVALLAN HALLITUKSEN
VÄLILLÄ SIJOITUSTEN
EDISTÄMISESTÄ JA
VASTAVUOROISESTA
SUOJAAMISESTA TEHTYYN
SOPIMUKSEEN LIITTYVÄ**

PÖYTÄKIRJA

Allekirjoittaessaan sopimuksen Suomen tasavallan hallituksen ja Etelä-Afrikan tasavallan hallituksen välillä sijoitusten edistämisestä ja vastavuoroisesta suojaamisesta allekirjoittaneet edustajat ovat lisäksi sopineet seuraavista määräyksistä, jotka ovat tämän sopimuksen erottamaton osa:

Sopimuksen 6 artiklan osalta

Vahvistetaan, että 6 artiklassa mainittuja siirtoja koskevia määräyksiä ei sovelleta luonnollisiin henkilöihin, jotka ovat Suomen tasavallan kansalaisia silloin kun kyseiset määräykset ovat ristiriidassa sellaisten tämän sopimuksen voimaantulopäivänä voimassa olevien valuuttarajoitusten kanssa, jotka koskevat vieraiden valtioiden kansalaisia, jotka ovat muuttaneet Etelä-Afrikan tasavaltaan ja joilla on siellä vakinainen asunto.

Tämän pöytäkirjan mukaiset sopimuksen 6 artiklaa koskevat erivapaudet lakkaavat automaattisesti olemassa voimassa kunkin rajoituksen osalta, kun kyseinen rajoitus poistetaan.

Tehty Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 1998 kahtena englanninkielisenä alkuperäiskappaleena.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

Jouko Skinnari

Etelä-Afrikan tasavallan
hallituksen puolesta

Phumzile Mlambo-Ngcuka

PROTOCOL

**TO THE AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF FINLAND AND
THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA
ON THE PROMOTION AND
RECIPROCAL PROTECTION OF
INVESTMENTS**

On the signing of the Agreement between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of South Africa on the Promotion and Reciprocal Protection of Investments, the undersigned representatives have, in addition, agreed on the following provisions, which shall constitute an integral part of the Agreement:

With reference to Article 6

It is confirmed that the provisions relating to transfers under Article 6 shall not be applicable to natural persons who are nationals of the Republic of Finland to the extent that such provisions are incompatible with the foreign exchange restrictions on foreign nationals with permanent residence and having immigrated to the Republic of South Africa, in force on the date of entry into force of the Agreement.

The exemptions to Article 6 provided for in terms of this Protocol shall automatically terminate for each restriction upon removal of such restriction.

Done at Helsinki on 14 September 1998, in two originals in the English language.

For the Government of
the Republic of Finland

Jouko Skinnari

For the Government of
the Republic of South Africa

Phumzile Mlambo-Ngcuka

N:o 9

Ulkoasiainministeriön ilmoitus

Kroatian kanssa tehdyn viisumivapaussopimuksen soveltamisen keskeyttämisen peruuttamisesta

Annettu Helsingissä 2 päivänä helmikuuta 2001

Ulkoasiainministeriö ilmoittaa, että Suomi on 2 päivänä helmikuuta 2001 tekemällään päätöksellä päättänyt peruuttaa Suomen ja Kroatian välillä 19 päivänä helmikuuta 1992 tehdyn viisumivapaussopimuksen (SopS 23/1992) soveltamisen keskeyttämisestä 26 päivänä kesäkuuta 1998 tehdyn päätöksen 1 päivästä maaliskuuta 2001 lukien.

Helsingissä 2 päivänä helmikuuta 2001

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

Linjanjohtaja Marcus Laurent